

散藏敦煌古藏文抄经题记考录

张倩玉¹ 张延清²

(1. 兰州大学西北少数民族研究中心,甘肃 兰州 730000;
2. 四川大学中国藏学研究所,四川 成都 610064)

[关键词]敦煌;古藏文;抄经题记

[摘要]佛教思想早在两汉之际,就已藉由丝绸之路传入中国。吐蕃经营丝绸之路期间,大力弘佛,佛经抄写在唐蕃古道和丝绸之路沿线蔚然成风。截止目前,海内外大多数收藏单位对所藏敦煌古藏文佛经写本皆用文字或图片的形式作了公布;只是一方面数量有限,另一方面较为分散,特别是佛经图版,对查阅和研究带来一定限制。对散藏于大陆、台湾多家收藏单位所藏的古藏文抄经题记进行集中整理,并附上抄经生所抄其他经卷卷号,以便于学界统计、查阅、研究。

[中图分类号]G253.5 [文献标识码]A [文章编号]1000-0003(2021)06-0088-10

近年来,笔者致力于中国甘肃省藏、法国藏敦煌古藏文抄经题记的搜集、整理工作,并已出版了阶段性成果^①,这是研究唐代“丝绸之路”和“唐蕃古道”佛教传播、文化交流的重要材料。在先前工作的基础上,笔者又对来自台湾傅斯年图书馆、天津艺术博物馆、上海博物馆、上海图书馆、北京大学图书馆等五家收藏单位所藏敦煌古藏文佛经写本作搜集和整理,并将抄经题记特别是本文所载经卷的抄经生所抄、散藏海内外的其他敦煌古藏文佛经卷号一并列出,这不仅对于学界整体了解吐蕃经营“丝绸之路”期间的佛经抄写规模大有裨益,也是学界研究吐蕃时期丝路沿线各个民族共同参与的文化交流、文明传播工程的重要资料,更是中华民族形成史上

各个族群相互协作、互相学习,互动共融的文献资料,具有一定的学术价值和现实意义。

一、傅斯年图书馆藏敦煌古藏文抄经题记^②

傅斯年图书馆所藏敦煌古藏文文献为佛经文献,共有9件,其中1件是般若波罗蜜多心经,其余8件均是大乘无量寿宗要经。9件敦煌古藏文佛经均在傅斯年图书馆官网有图片公布,本文依据官网图片,整理出抄经题记。

① 主要依据马德《甘肃省藏敦煌古藏文叙录》,兰州:甘肃民族出版社2011年版;张延清《法藏敦煌古藏文抄经题记总录》,北京:中国藏学出版社2017年版。

② 题记来自傅斯年图书馆网站:<http://lib.ihp.sinica.edu.tw/>。

[收稿日期]2021-04-26

[基金项目]本文系国家社科基金一般项目“吐蕃时期于阗佛教东传敦煌研究(项目编号:20BZS143)”阶段性成果、受四川大学铸牢中华民族共同体意识研究基地专项基金项目资助。

[作者简介]张倩玉(央尖梅朵,1993—),女,藏族,甘肃天祝人,在读博士研究生,主要从事藏族历史研究;张延清(华青道尔杰,1969—),藏族,甘肃天祝人,副教授,主要从事敦煌文献、藏经洞出土古藏文文献整理研究。

(一) 188110 རྟེན་རབ་ཀྱི་པ་རྣམ་དུ་བྱིན་པའི་སྙིང་པོ།
(般若婆(波)罗蜜多心经)

麻纸,卷轴装;高 31 厘米,长 45.7 厘米,栏书经文 1 行,共 1 栏;首尾完整,有题记;边沿有开裂及破损,左上角缺失。

首题: ཨ།རྒྱ་གར་སྐད་དུ། །ཨ་ཅ་མང་ཉ་པ་ར་མྱེ་ཉ་ཉིད་ལྟ། །——
梵语名: 圣般若婆(波)罗蜜多心经; བོད་སྐད་དུ་འཕགས་པའི་རྟེན་རབ་ཀྱི་པ་རྣམ་དུ་བྱིན་པའི་སྙིང་པོ་བཅའ་པོ་གཅིག་གོ། །——
藏语名: 圣般若婆(波)罗蜜多心经。

尾题: འཕགས་པ་རྟེན་རབ་ཀྱི་པ་རྣམ་དུ་བྱིན་པའི་སྙིང་པོ་རྫོགས་སྟེ། །——
圣般若婆(波)罗蜜多心经终。

题记: རྩལ་སྤེབས་བྱིས་བྲིས། །——
野菜布抄。

注: 藏经洞出土敦煌古藏文佛经中,就目前掌握的资料来看,《般若波罗蜜多心经》数量有限,有抄经题记的也不多,由野菜布(རྩལ་སྤེབས་)所抄佛经仅此一件。

(二) 188111 ཆེ་དཔག་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།(大乘无量寿宗要经)

麻纸,卷轴装;高 31.1 厘米,长 675.9 厘米,栏书经文 20 行,共 31 栏;抄写 5 遍,均首尾完整,有题记;页面有水渍,边沿有破损。

188111A: 首尾完整,第 6 栏经文 16 行,下有尾题和题记。

首题(第 1 栏): ཨ།རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཆེ་ཨ་པ་རེ་མེ་ཉ། ཨ་ཡུར་ན་ལྷ་ཉ་ཡ་ན་སུ་ཨ།——
梵语名: 大乘无量寿宗要经; བོད་སྐད་དུ་ཆེ་དཔག་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།——
藏语名: 大乘无量寿宗要经。

尾题(第 6 栏): ཆེ་དཔག་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྫོགས་སྟེ།——
大乘无量寿宗要经终。

题记(第 6 栏): སོ་རུ་རྩལ་བྲིས།——
索华华抄。

188111B: 首尾完整,第 12 栏经文 17 行,下有尾题和题记。

首题(第 7 栏): ཨ།རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཨ་པ་རེ་མེ་ཉ། ཨ་ཡུར་ན་ལྷ་ཉ་ཡ་ན་སུ་ཨ།——
梵语名: 大乘无量寿宗要经; བོད་སྐད་དུ་ཆེ་དཔག་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།——
藏语名: 大乘无量寿宗要经。

尾题(第 12 栏): ཆེ་དཔག་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྫོགས་སྟེ།——
大乘无量寿宗要经终。

题记(第 12 栏): སོ་རུ་རྩལ་བྲིས།——
索华华抄。

188111C: 首尾完整,第 18 栏经文 17 行,下有尾题和题记。

首题(第 13 栏): ཨ།རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཨ་པ་རེ་མེ་ཉ། ཨ་ཡུར་ན་ལྷ་ཉ་ཡ་ན་སུ་ཨ།——
梵语名: 大乘无量寿宗要经; བོད་སྐད་དུ་ཆེ་དཔག་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།——
藏语名: 大乘无量寿宗要经。

尾题(第 18 栏): ཆེ་དཔག་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྫོགས་སྟེ།——
大乘无量寿宗要经终。

题记(第 18 栏): སོ་རུ་རྩལ་བྲིས།——
索华华抄。

188111D: 首尾完整,第 24 栏经文 17 行,下有尾题和题记。

首题(第 19 栏): ཨ།རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཨ་པ་རེ་མེ་ཉ། ཨ་ཡུར་ན་ལྷ་ཉ་ཡ་ན་སུ་ཨ།——
梵语名: 大乘无量寿宗要经; བོད་སྐད་དུ་ཆེ་དཔག་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།——
藏语名: 大乘无量寿宗要经。

尾题(第 24 栏): ཆེ་དཔག་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྫོགས་སྟེ།——
大乘无量寿宗要经终。

题记(第 24 栏): སོ་རུ་རྩལ་བྲིས།——
索华华抄。

188111E: 首尾完整,第 31 栏经文 7 行,下有尾题和题记。

首题(第 25 栏): ཨ།རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཨ་པ་རེ་མེ་ཉ། ཨ་ཡུར་ན་ལྷ་ཉ་ཡ་ན་སུ་ཨ།——
梵语名: 大乘无量寿宗要经; བོད་སྐད་དུ་ཆེ་དཔག་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།——
藏语名: 大乘无量寿宗要经。

尾题(第 31 栏): ཆེ་དཔག་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྫོགས་སྟེ།——
大乘无量寿宗要经终。

题记(第 31 栏): སོ་རུ་རྩལ་བྲིས།——
索华华抄。

注: 敦煌古藏文抄经生中,索华华(སོ་རུ་རྩལ་)是无量寿经抄经生,其所抄《大乘无量寿宗要经》还有法藏 P. t. 3508、3604、3670、3692、3745、3808、3880、3881、3508,国家图书馆藏 BD14318(新 0518)、14663(新 0863),甘肃省敦煌市博物馆藏 Db·t. 0266、0267、0268、0269、0270、0271、0304,敦煌研究

院藏 Dy · t. 162 等。

(三) 188112 ཚེ་དཔག་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། (大乘无量寿宗要经)

麻纸,卷轴装;高 30.2 厘米,长 372.2 厘米,栏书经文 19 行,共 18 栏;抄写 3 遍,均首尾完整,有题记。

188112A: 首尾完整,第 6 栏经文 18 行,下有题记(无尾题)。

首题(第 1 栏): ཨ། རྒྱ་གར་རྒྱལ་དུ་ཨ་པ་རི་མི་ཉ། ཨ་ཡུར་ན་མ་ཉ་ཡ་ན་སུ་མ།——梵语名: 大乘无量寿宗要经; བོད་རྒྱལ་དུ་ཚོད་པག་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།——藏语名: 大乘无量寿宗要经。

题记(第 6 栏): ལུངོ་ཤིང་བྲིས།——陆子衡抄。

188112B: 首尾完整,第 12 栏经文 19 行,下有题记(无尾题)。

首题(第 7 栏): ཨ། རྒྱ་གར་རྒྱལ་དུ་ཨ་པ་རི་མི་ཉ། ཨ་ཡུར་ན་མ་ཉ་ཡ་ན་སུ་མ།——梵语名: 大乘无量寿宗要经; བོད་རྒྱལ་དུ་ཚོད་པག་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།——藏语名: 大乘无量寿宗要经。

题记(第 12 栏): ལུངོ་ཤིང་བྲིས།——陆子衡抄。

188112C: 首尾完整,第 18 栏经文 11 行,下有尾题和题记。

首题(第 13 栏): ཨ། རྒྱ་གར་རྒྱལ་དུ་ཨ་པ་རི་མི་ཉ། ཨ་ཡུར་ན་མ་ཉ་ཡ་ན་སུ་མ།——梵语名: 大乘无量寿宗要经; བོད་རྒྱལ་དུ་ཚོད་པག་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།——藏语名: 大乘无量寿宗要经。

尾题(第 18 栏): ཨ། ཚོད་པག་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྫོགས་སོ།——大乘无量寿宗要经终。

题记(第 18 栏): ལུངོ་ཤིང་བྲིས།——陆子衡抄。

注: 藏经洞出土古藏文抄经题记中,陆子衡(ལུངོ་ཤིང་)所抄《无量寿宗要经》有法藏 P. t. 3636、3682、3767、3836、3876、3964、4007、4020; 国家图书馆藏 BD14297(新 0497)、14345(新 0545)、14360(新 0560)、14396(新 0596)、14963(新 1163); 敦煌市博物馆藏 Db · t. 0248、0249、0250、0251、0252、0253、0254、0255、0365,其中 Db · t. 0252 抄写 9 遍,经卷

长达 11.5 米。陆子衡还参与了古藏文《十万般若波罗蜜多经》的抄写,敦煌市博物馆藏 Db · t. 0406、6140 两个卷号为陆子衡所抄,但因抄写失误,均被作为废页处理。

(四) 188113 ཚེ་དཔག་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། (大乘无量寿宗要经)

麻纸,卷轴装;高 31.4 厘米,长 155.2 厘米,栏书经文 19 行,共 7 栏;抄写 1 遍,首尾完整,有题记;第 6 栏经文 18 行,下有尾题,第 7 栏有题记;页面有水渍,页面及边沿有破损。

首题(第 1 栏): ཨ། རྒྱ་གར་རྒྱལ་དུ་ཨ་པ་རི་མི་ཉ། ཨ་ཡུར་ན་མ་ཉ་ཡ་ན་སུ་མ།——梵语名: 大乘无量寿宗要经; བོད་རྒྱལ་དུ་ཚོད་པག་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།——藏语名: 大乘无量寿宗要经。

尾题(第 6 栏): ཨ། ཚོད་པག་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྫོགས་སོ།——大乘无量寿宗要经终。

题记(第 7 栏): ཨ། རྩོད་དགེ་ལེགས་བྲིས། །པམ་ཐང་ལུས། པམ་ཅི་ཡང་ལུས། བེན་ཅེང་སུམ་ལུས།——孔格勒抄,法藏校,法吉二校,文常三校。

注: 藏经洞出土古藏文抄经题记中,孔格勒(རྩོད་དགེ་ལེགས་)所抄《大乘无量寿宗要经》有 4 件: 法藏 P. t. 3801、法藏 P. t. 1337 号《十万般若波罗蜜多经》共有 12 页,均为报废经页,其中顺序第 2 页即为孔格勒所抄。孔格勒所抄佛经还有国家图书馆藏 BD14277 号(新 0477)、甘肃省博物馆藏 GM · t. 13102、甘肃省图书馆藏 GL · t. 022 三卷。

(五) 188114 ཚེ་དཔག་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ། (大乘无量寿宗要经)

麻纸,卷轴装;高 30.9 厘米,长 150.4 厘米,栏书经文 19 行,共 7 栏;抄写 1 遍,首尾完整,有题记;第 7 栏经文 9 行,下有尾题和题记;边沿有磨损。

首题(第 1 栏): ཨ། རྒྱ་གར་རྒྱལ་དུ་ཨ་པ་རི་མི་ཉ། ཨ་ཡུར་ན་མ་ཉ་ཡ་ན་སུ་མ།——梵语名: 大乘无量寿宗要经; བོད་རྒྱལ་དུ་ཚོད་པག་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།——藏语名: 大乘无量寿宗要经。

尾题(第 7 栏): ཨ། ཚོད་པག་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྫོགས་སོ།——大乘无量寿宗要经终。

པོ་འཇུག་ཐོག་སྒྲོལ།——大乘无量寿宗要经终。

题记(第 7 栏): འཇུག་ལྷ་བཞེད་མིལ། འཇུག་ལྷ་བཞེད་མིལ་ལྷོ་བཞེད་མིལ།——金拉热抄,李法旺校,灵报二校,吉刚三校。

注:藏经洞出土古藏文抄经题记中,金拉热(འཇུག་ལྷ་བཞེད་)是无量寿经抄经生,其所抄《大乘无量寿宗要经》有法藏 P. t. 3569、3615、3764、3803、3805、3874、3953; 国家图书馆藏 BD14224(新 0424)、14274(新 0474)、15333(新 1533); 敦煌市博物馆藏 Db · t. 0144、0145、0146、0147、0148、0307、0361; 甘肃省图书馆藏 GL · t. 008; 敦煌研究院藏 Dy. t. 028、080 等。

(六) 188115 ཚེ་དབག་ཏུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།(大乘无量寿宗要经)

麻纸,卷轴装;高 31.4 厘米,长 137.7 厘米,栏书经文 19 行,共 6 栏;抄写 1 遍,首尾完整,有题记;第 6 栏经文 18 行,下有尾题和题记;页面有水渍,边沿有磨损。

首题(第 1 栏): ཨ།ཆུགས་སྐད་དུ། ཨ་པ་རི་མི་ཏ། ཨ་ཡུ་ན་མ། མ་ཏ་ཡ་ན་སུ་མ།——梵语名:大乘无量寿宗要经;བོད་སྐད་དུ་ཚེ་དབག་ཏུ་ཕྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།——藏语名:大乘无量寿宗要经。

尾题(第 6 栏): ཨ།ཚེ་དབག་ཏུ་ཕྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ཐོག་སྒྲོལ།——大乘无量寿宗要经终。

题记(第 6 栏): སེ་ཐོང་བ། སེ་ཐོང་བ། སེ་ཐོང་བ། སེ་ཐོང་བ།——塞东巴(抄),法吉校,法藏二校,贝却乎三校。

注:藏经洞出土古藏文抄经题记中,作为无量寿经抄经生,塞东巴(སེ་ཐོང་བ་或སེ་ཏོང་བ་)所抄卷号较多,有法藏 P. t. 1324 - 13、4002; 国家图书馆藏 BD14215(新 0415)、14219(新 0419)、14226(新 0426)、14241(新 0441)、14243(新 0443)、14246(新 0446)、14249(新 0449)、14253(新 0453)、14265(新 0465)、14283(新 0483)、14292(新 0492)、14295(新 0495)、14298(新 0498)、14299(新 0499)、14302(新 0502)、14305(新 0505)、14333(新 0533)、14340(新 0540)、14349

(新 0549)、14350(新 0550)、14364(新 0564)、14381(新 0581)、14389(新 0589)、14398(新 0598)、14412(新 0612)、14413(新 0613)、14656(新 0856)、14657(新 0857)、14956(新 1156)、14958(新 1158)、14959(新 1159); 甘肃省酒泉市博物馆藏 Jb · t. 001、007、008、010、013、015、017。

(七) 188116 ཚེ་དབག་ཏུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།(大乘无量寿宗要经)

麻纸,卷轴装;高 31.4 厘米,长 137.7 厘米,栏书经文 19 行,共 6 栏;抄写 1 遍,首尾完整,但无尾题和题记;第 6 栏经文 20 行;第 1 栏下方空白边沿有开裂、破损,第 5 栏下方空白边沿有月牙形缺失,第 6 栏右上角空白边沿有缺失,下部开裂,贯穿 13 - 20 行。

首题(第 1 栏): ཨ།ཆུགས་སྐད་དུ། ཨ་པ་རི་མི་ཏ། ཨ་ཡུ་ན་མ། མ་ཏ་ཡ་ན་སུ་མ།——梵语名:大乘无量寿宗要经;བོད་སྐད་དུ་ཚེ་དབག་ཏུ་ཕྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།——藏语名:大乘无量寿宗要经。

(八) 188117 ཚེ་དབག་ཏུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།(大乘无量寿宗要经)

麻纸,卷轴装;高 30.3 厘米,长 91.5 厘米,栏书经文 19 行,共 4 栏;抄写 1 遍,首缺尾全,有题记;第 4 栏经文 2 行,下有尾题和题记。

尾题(第 4 栏): ཨ།ཚེ་དབག་ཏུ་ཕྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་ཐོག་སྒྲོལ།——大乘无量寿宗要经终。

题记(第 4 栏): ཨ།དགེ་ལེགས་མིལ། འཇུག་ལྷ་བཞེད་མིལ། འཇུག་ལྷ་བཞེད་མིལ། འཇུག་ལྷ་བཞེད་མིལ།——格勒抄,法藏校,法吉二校,文常三校。

注:敦煌古藏文抄经生中,格勒(དགེ་ལེགས་)即索格勒(སག་དགེ་ལེགས་)是一名十万般若经抄经生,其所抄佛经有:法藏 P. t. 1340 - 13、1345 - 6、1404 - 1、1424 - 4、1429 - 11、1439 - 1、1439 - 2、1439 - 4、1446 - 12; 敦煌市博物馆藏 Db · t. 0837、0880、0892、1193、1545、1707、2081、2548、2595、2596、2668、2682、2726、2783、2793、2841、2869、2874、2903; 甘肃省张掖市高台县 Gt · t. 0309、0347、0350、0351; 敦煌研究

院藏 Dy · t. 0136。

索格勒也是一名校经师,其所校对的佛经有:法藏 P. t. 1329 - 27、1344 - 3、1385 - 20、1465 - 3; 敦煌市博物馆藏 Db · t. 0315、0527、0910、1031、1040、1118、1120、1140、1141、1150、1152、1168、1169、1170、1173、1175、1176、1178、1198、1201、1203、1204、1216、1234、1239、1240、1241、1271、1272、1273、1274、1275、1295、1296、1342、1363、1369、1407、1934、1996、2005、2042、2077、2085、2106、2147、2422、2425、2527、2542、2592、2630、2633、2651、2663、2664、2713、2731、2732、2791、2845、2856、2883、2891。

作为抄经生,索格勒主要抄写十万般若经,在吐蕃经营“丝绸之路”期间,此经被称为“官经”或“大经”,由官方组织、出资抄写,索格勒还抄写《大乘无量寿宗要经》,如上引法藏 P. t. 3553、3662、3943,还有傅斯年图书馆藏 18117 等。

(九) 188118 ཚེ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།(大乘无量寿宗要经)

麻纸,卷轴装;高 30.8 厘米,长 67.5 厘米,栏书经文 20 行,共 3 栏;抄写 1 遍,首全尾缺,无题记。

首题(第 1 栏): ཨ།རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཨ་པ་རི་མི་ཏ། ཨ་ཡུར་ན་མ་མ་ཏ་ཡ་ན་སུ་ཤ།——梵语名:大乘无量寿宗要经; བོད་སྐད་དུ་ཚེ་དཔག་ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།——藏语名:大乘无量寿宗要经。

根据所公布的资料来看,傅斯年图书馆共收藏 9 件敦煌古藏文经卷,经过对抄经题记的登录,与法藏、甘藏等敦煌抄经题记比对后,我们认为,这 9 件藏卷均为敦煌藏经洞出土文献。

二、天津艺术博物馆藏敦煌古藏文

抄经题记^①

天津艺术博物馆所藏敦煌古藏文佛经抄经题记,就目前所掌握的资料来看,只有图版,今将抄经题记以文字形式公布,方便读者查阅。

(一) 津艺 006(57·5·224)^{[1]31-38}: ཚེ་དཔག་ཏུ་

མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།(大乘无量寿宗要经)

麻纸,卷轴装;栏书经文 21 行,共 30 栏;抄写 5 遍,均首尾完整,有题记。

津艺 006(57·5·224) A: 首尾完整,第 6 栏经文 12 行,下有尾题及题记。

首题(第 1 栏): ཨ།རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཨ་པ་རི་མི་ཏ། ཨ་ཡུར་ན་མ་མ་ཏ་ཡ་ན་སུ་ཤ།——梵语名:大乘无量寿宗要经; བོད་སྐད་དུ་ཚེ་དཔག་ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།——藏语名:大乘无量寿宗要经。

尾题(第 6 栏): ཨ།ཚེ་དཔག་ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྫོགས།——大乘无量寿宗要经终。

题记(第 6 栏): འགྲོ་བྱུ་ལེན་བྲིས།——高举廉抄。

津艺 006(57·5·224) B: 首尾完整,无尾题,第 12 栏经文 17 行,下有题记。

首题(第 7 栏): ཨ།རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཨ་པ་རི་མི་ཏ། ཨ་ཡུར་ན་མ་མ་ཏ་ཡ་ན་སུ་ཤ།——梵语名:大乘无量寿宗要经; བོད་སྐད་དུ་ཚེ་དཔག་ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།——藏语名:大乘无量寿宗要经。

题记(第 12 栏): འགྲོ་བྱུ་ལེན་བྲིས།——高举廉抄。

津艺 006(57·5·224) C: 首尾完整,第 18 栏经文 12 行,下有尾题及题记。

首题(第 13 栏): ཨ།རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཨ་པ་རི་མི་ཏ། ཨ་ཡུར་ན་མ་མ་ཏ་ཡ་ན་སུ་ཤ།——梵语名:大乘无量寿宗要经; བོད་སྐད་དུ་ཚེ་དཔག་ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།——藏语名:大乘无量寿宗要经。

尾题(第 18 栏): ཨ།ཚེ་དཔག་ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ་རྫོགས།——大乘无量寿宗要经终。

题记(第 18 栏): འགྲོ་བྱུ་ལེན་བྲིས།——高举廉抄。

津艺 006(57·5·224) D: 首尾完整,第 24 栏经文 12 行,下有尾题及题记。

首题(第 19 栏): ཨ།རྒྱ་གར་སྐད་དུ་ཨ་པ་རི་མི་ཏ། ཨ་ཡུར་ན་མ་མ་ཏ་ཡ་ན་སུ་ཤ།——梵语名:大乘无量寿宗要经; བོད་སྐད་དུ་ཚེ་དཔག་ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།——藏语名:大乘

① 采自《天津艺术博物馆藏敦煌文献》,上海:上海古籍出版社 1996 年版。

无量寿宗要经。

尾题(第 24 栏): ཨ།ཚེདཔག་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོ་འདོན་ལོགས།——大乘无量寿宗要经终。

题记(第 24 栏): འགོ་བྱུ་ལེན་གྱིས།——高举廉抄。

津艺 006(57·5·224) E: 首尾完整,第 30 栏经文 14 行,下有尾题及题记。

首题(第 25 栏): ཨ།ཚུགས་སྐད་དུ་ཨ་པ་རི་མེ་ཉ། ཨ་ཡུར་ན་མ་མ་ཉ་ལ་སྲུ་ཉ།——梵语名: 大乘无量寿宗要经; བོད་སྐད་དུ་ཚེདཔག་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོ་འདོན།——藏语名: 大乘无量寿宗要经。

尾题(第 30 栏): ཨ།ཚེདཔག་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོ་འདོན་ལོགས།——大乘无量寿宗要经终。

题记(第 30 栏): འགོ་བྱུ་ལེན་གྱིས།——高举廉抄。

注: 藏经洞出土古藏文抄经题记中,高举廉(འགོ་བྱུ་ལེན)所抄佛经均为《大乘无量寿宗要经》: 敦煌市博物馆藏 Db·t.0105、0106; 甘肃省图书馆藏 GL·t.018。

(二) 津艺 035(62·5·3014) [1]232-233: ཚེདཔག་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོ་འདོན།(大乘无量寿宗要经)

麻纸,卷轴装; 栏书经文 20 行,共 6 栏; 抄写 1 遍,首尾完整,第 6 栏经文 18 行,下有尾题和题记。第五栏第 6-7 行中间一行空白,未书写经文。

首题(第 1 栏): ཨ།ཚུགས་སྐད་དུ་ཨ་པ་རི་མེ་ཉ། ཨ་ཡུར་ན་མ་མ་ཉ་ལ་སྲུ་ཉ།——梵语名: 大乘无量寿宗要经; བོད་སྐད་དུ་ཚེདཔག་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོ་འདོན།——藏语名: 大乘无量寿宗要经。

尾题(第 6 栏): ཨ།ཚེདཔག་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོ་འདོན་ལོགས།——大乘无量寿宗要经终。

题记(第 6 栏): ལྷག་ལོད་བྱིས།——悉诺罗抄。

注: 抄经生悉诺罗,本为墨离·悉诺罗,墨离为吐蕃治下吐谷浑的一个部落名,墨离·悉诺罗显系吐谷浑人 [2-3],其所抄佛经还有法藏《十万般若波罗蜜多经》P. t. 1628。

(三) 津艺 094(77·5·4435 ①) [1]149-151: ཚེདཔག་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོ་འདོན།(大乘无量寿宗要经)

宗要经)

麻纸,卷轴装; 栏书经文 19 行,共 7 栏; 抄写 1 遍,首尾完整,第 7 栏经文 2 行,下有尾题、经咒(略)和题记。此经卷有包首,上写“西藏经一卷”。

首题(第 1 栏): ཨ།ཚུགས་སྐད་དུ་ཨ་པ་རི་མེ་ཉ། ཨ་ཡུར་ན་མ་མ་ཉ་ལ་སྲུ་ཉ།——梵语名: 大乘无量寿宗要经; བོད་སྐད་དུ་ཚེདཔག་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོ་འདོན།——藏语名: 大乘无量寿宗要经。

尾题(第 7 栏): ཨ།ཚེདཔག་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོ་འདོན་ལོགས།——大乘无量寿宗要经终。

题记(第 7 栏): ཨིམ་ལྷ་བཞེར་གསུམ་གྱིས། ཨ།བན་འདེ་ལེང་ཅེའུ་ལྷུ་སྐྱོན་མ་ཡང་ལྷུ་སྐྱོན་དར་སུམ་ལྷུ་སྐྱོན།——阴拉热抄,比丘灵照校,仲玛二校,辛达尔三校。

注: 阴拉热(ཨིམ་ལྷ་བཞེར)所抄《大乘无量寿宗要经》有敦煌研究院藏 Dy. t. 020、甘肃省酒泉市博物馆藏 Jb·t. 012,其中甘肃省酒泉市博物馆藏 Jb·t. 012《大乘无量寿宗要经》的抄经生、校经师与此卷津艺 094 完全相同。今列出 J·t. 012《大乘无量寿宗要经》抄经题记,以资比较: ཨིམ་ལེ་བཞེར་གྱིས་བྲིས་སོ། ཨ།ལེང་ཅེའུ་ལྷུ་སྐྱོན་མ་ཡང་ལྷུ་སྐྱོན་དར་སུམ་ལྷུ་སྐྱོན།——阴拉热抄,灵照校,仲玛二校,辛达尔三校 [4]。

(四) 津艺 095(77·5·4435 ②) [1]151-153: ཚེདཔག་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོ་འདོན།(大乘无量寿宗要经)

麻纸,卷轴装; 栏书经文 21 行,共 8 栏; 抄写 2 遍,第 1 遍首缺尾全有题记,第 2 遍首尾完整,有题记。

津艺 095(77·5·4435 ②) A: 首缺尾全,第 2 栏经文 12 行,下有尾题及题记。

尾题(第 2 栏): ཚེདཔག་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོ་འདོན་ལོགས།——大乘无量寿宗要经终。

题记(第 2 栏): ཀོང་ཅོ་གིས་བྲིས།——公子抄。

津艺 095(77·5·4435 ②) B: 首尾完整,第 8 栏经文 11 行,下有尾题和题记。

首题(第 3 栏): ཨ།ཚུགས་སྐད་དུ་ཨ་པ་རི་མེ་ཉ། ཨ་ཡུར་ན་མ་མ་ཉ་ལ་སྲུ་ཉ།——梵语名: 大乘无量寿宗要经; བོད་སྐད་དུ་ཚེདཔག་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོ་འདོན།——藏语名: 大乘无量寿宗要经。

དབུག་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ།——藏语名: 大乘无量寿宗要经。

尾题(第8栏): ཚོད་པལ་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ། 大乘无量寿宗要经终。

题记(第8栏): ཀོང་ཚེ་བྱིས།——公子抄。

注: 公子(ཀོང་ཚེ) 实为窦公子(དེའུ་ཀོང་ཚེ) ,其所抄佛经有: 法藏 P. t. 1424 - 3、1424 - 5、1429 - 5、1429 - 9; 敦煌市博物馆藏 Db · t. 0433、0573、0591、0868、1020、1081、1484、1555、2916; 甘肃省图书馆藏 GL · t. 0125、0188、0321; 甘肃省酒泉市博物馆藏 Jb · t. 005 等 既有《十万般若波罗蜜多经》,也有《大乘无量寿宗要经》。

(五) 津艺 096 (77 · 5 · 4435 ③) ^{[1]153-154}: ཚོད་པལ་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ།(大乘无量寿宗要经)

麻纸,卷轴装;第1-4栏栏书经文19行,第5-6栏栏书经文18行,共6栏;抄写1遍,首尾完整,第6栏经文18行,后有尾题,下有题记。

首题(第1栏): མ།ཀྱུ་གར་རྒྱུ་ཡལ་འི་མི་ཉ། ཨ་ཡུར་མ་མ་ཉ་ཡ་ལུ་ཐ།——梵语名: 大乘无量寿宗要经; བོད་རྒྱུ་ཚོ་དབུག་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ།——藏语名: 大乘无量寿宗要经。

尾题(第6栏): མ།ཚོད་པལ་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ།——大乘无量寿宗要经终。

题记(第6栏): ཁང་བཙན་བཞེས་བྱིས།——康赞热抄。

注: 康赞热(ཁང་བཙན་བཞེས) 主要作《十万般若波罗蜜多经》抄写工作,其所抄佛经有: 法藏 P. t. 1324 - 10; 敦煌市博物馆藏 Db · t. 088、0741、1267、1350、1523、1554、1685、1837、1868、2923; 甘肃省图书馆藏 GL · t. 0052; 敦煌研究院藏 Dy. t. 024; 甘肃省高台县博物馆藏 Gb · t. 515; 康赞热还负责报废经叶的换新工作,由其兑废的经叶有: 敦煌市博物馆藏 Db · t. 0587、0746 等。

(六) 津艺 097 (77 · 5 · 4435 ④) ^{[1]155-156}: ཚོད་པལ་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ།(大乘无量寿宗要经)

麻纸,卷轴装;栏书经文19行,共6栏;抄写1遍,首尾完整,第6栏经文17行,后有尾题,下有题记。

首题(第1栏): མ།ཀྱུ་གར་རྒྱུ་ཡལ་འི་མི་ཉ། ཨ་ཡུར་མ་མ་ཉ་ཡ་ལུ་ཐ།——梵语名: 大乘无量寿宗要经; བོད་རྒྱུ་ཚོ་དབུག་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ།——藏语名: 大乘无量寿宗要经。

尾题(第6栏): ཚོད་པལ་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ།——大乘无量寿宗要经终。

题记(第6栏): འགོ་ལེའུ་ལེའུ་བྱིས།——高六六抄。

注: 高六六(འགོ་ལེའུ་ལེའུ) 所抄佛经有: 法藏 P. t. 1312 - 8; 甘肃省图书馆藏 Gt · t. 006、031; 敦煌研究院藏 Dy · t. 061 等。

吐蕃经营“丝绸之路”期间,《大乘无量寿宗要经》在敦煌广泛传抄,根据所公布资料来看,天津艺术博物馆所藏6件敦煌古藏文佛经,均为《大乘无量寿宗要经》,在与法藏、甘藏等敦煌抄经题记比对后,我们发现,这是同一批抄经生所抄,6件藏卷均为敦煌藏经洞出土文献。

三、上海博物馆藏敦煌古藏文抄经题记^①

上海博物馆藏敦煌古藏文佛经抄经题记,就目前所掌握的资料,只有图版,今将抄经题记以文字形式公布,方便读者查阅。

上博 38(37499) ^[5]: ཚོད་པལ་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ།(大乘无量寿宗要经)

麻纸,卷轴装;栏书经文19行,共6栏;抄写1遍,首尾完整,第6栏经文8行,下有尾题和题记。

首题(第1栏): མ།ཀྱུ་གར་རྒྱུ་ཡལ་འི་མི་ཉ། ཨ་ཡུར་ན་མ་མ་ཉ་ཡ་ལུ་ཐ།——梵语名: 大乘无量寿宗要经; བོད་རྒྱུ་ཚོ་དབུག་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ།——藏语名: 大乘无量寿宗要经。

尾题(第6栏): མ།ཚོད་པལ་དུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ།——大乘无量寿宗要经终。

^① 采自《上海博物馆藏敦煌吐鲁番文献》,上海:上海古籍出版社1993年版。

པོ་འཛོལ་མཛོལ་སྐོར།——大乘无量寿宗要经终。

题记(第 6 栏): ལེང་ཉི་ལེང་མཛོལ་མཛོལ་སྐོར། དམ་མེད་ལྷན་སྐྱེས། དེའི་མཛོལ་མཛོལ་སྐོར། ལེང་ཉི་ལེང་སྐོར།——令狐包晟抄,达木恩校, 奚文二校,法旺三校。

注:令狐包晟(ལེང་ཉི་ལེང་མཛོལ་) 有时署名包晟(ལེང་མཛོལ་) ,其所抄佛经有:法藏 P. t. 1329 - 2、1344 - 2; 敦煌市博物馆藏 Db · t. 0177、0178、0179、0180、0274、0471、0532、0534、0536、0938、1238、1279、2542; 甘肃省图书馆藏 GL · t. 0091; 敦煌研究院藏 Dy · t. 074 等。令狐包晟也是一名校经师,其校对的佛经有:敦煌市博物馆藏 Db · t. 0274; 甘肃省图书馆藏 Gt · t. 0097 等。

根据所公布的资料来看,上海博物馆藏敦煌古藏文佛经共 1 件,在与法藏、甘藏等敦煌抄经题记对比后,我们发现,这是同一批抄经生所抄,此件藏卷具有很高的资料价值和历史意义。

四、上海图书馆藏敦煌古藏文抄经题记①

上海图书馆藏敦煌古藏文佛经抄经题记,就目前所掌握的资料来看,只有图版,今将抄经题记以文字形式公布,方便读者查阅。

(一) 上图 158(812609) [6]3-4: ཚེ་དབུག་ཏུ་མེད་པ་ ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།(大乘无量寿宗要经)

麻纸,卷轴装;栏书经文 20 行,共 6 栏;抄写 1 遍,首尾完整,第 6 栏经文 19 行,下有尾题和题记。

首题(第 1 栏): ཨ། རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཏུ་ཨ་པ་རི་མི་ཉ། ཨ་ཡུར་ན་མ་ མ་ཉ་ཡ་ན་ལུ་ཨ།——梵语名:大乘无量寿宗要经; བོད་རྒྱལ་ཏུ་ཚེ་ དབུག་ཏུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།——藏语名:大乘无量寿宗要经。

尾题(第 6 栏): ཚེ་དབུག་ཏུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ མདོ་མཛོལ་སྐོར།——大乘无量寿宗要经终。

题记(第 6 栏): ལྷ་ལེགས།——禄勒抄。

注:禄勒实为猴禄勒(ཤེའུ་ལྷ་ལེགས་) ,其所抄佛经有法藏 P. t. 1333 - 7; 敦煌市博物馆 Db · t. 0333、1244、1793; 甘肃省图书馆 Gt · t. 0042; 上海图书馆藏 160(812611) 等。

(二) 上图 159(812610) [6]4-5: ཚེ་དབུག་ཏུ་མེད་པ་ ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།(大乘无量寿宗要经)

麻纸,卷轴装;栏书经文 20 行,共 6 栏;抄写 1 遍,首尾完整,第 6 栏经文 14 行,下有尾题和题记。

首题(第 1 栏): ཨ། རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཏུ་ཨ་པ་རི་མི་ཉ། ཨ་ཡུར་ན་མ་ མ་ཉ་ཡ་ན་ལུ་ཨ།——梵语名:大乘无量寿宗要经; བོད་རྒྱལ་ཏུ་ཚེ་ དབུག་ཏུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།——藏语名:大乘无量寿宗要经。

尾题(第 6 栏): ཨ། ཚེ་དབུག་ཏུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་ པོའི་མདོ་མཛོལ་སྐོར།——大乘无量寿宗要经终。

题记(第 6 栏): དུན་ཉིང་དམ་བྱིས།——田恒达抄。

注:田恒达所抄《大乘无量寿宗要经》还有国家图书馆藏 BD14271(新 0471)、14339(新 0539); 敦煌市博物馆藏 Db · t. 0174 等。

(三) 上图 160(812611) [6]6-9: ཚེ་དབུག་ཏུ་མེད་པ་ ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།(大乘无量寿宗要经)

麻纸,卷轴装;栏书经文 20 行,共 14 栏;抄写 2 遍,均首尾完整,有尾题和题记。叶面有油污。

上图 160(812611) A: 首尾完整,第 7 栏经文 9 行,下有尾题和题记。

首题(第 1 栏): ཨ། རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཏུ་ཨ་པ་རི་མི་ཉ། ཨ་ཡུར་ན་མ་ མ་ཉ་ཡ་ན་ལུ་ཨ།——梵语名:大乘无量寿宗要经; བོད་རྒྱལ་ཏུ་ ཚེ་དབུག་ཏུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།——藏语名:大乘无量寿宗要经。

尾题(第 7 栏): ཨ། ཚེ་དབུག་ཏུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་ པོའི་མདོ་མཛོལ་སྐོར།——大乘无量寿宗要经终。

题记(第 7 栏): ལྷ་ལེགས།——禄勒。

上图 160(812611) B: 首尾完整,第 14 栏经文 12 行,下有尾题和题记。

首题(第 8 栏): ཨ། རྒྱ་གར་རྒྱལ་ཏུ་ཨ་པ་རི་མི་ཉ། ཨ་ཡུར་ན་མ་ མ་ཉ་ཡ་ན་ལུ་ཨ།——梵语名:大乘无量寿宗要经; བོད་རྒྱལ་ཏུ་ ཚེ་དབུག་ཏུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མདོ།——藏语名:大乘无量寿宗要经。

① 《上海博物馆藏敦煌吐鲁番文献①》,上海:上海古籍出版社 1993 年版,第 310—312 页。

尾题(第14栏): ཨ། ཚོད་པག་དུ་ཕྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ་རྗོགས་སོ།།——大乘无量寿宗要经终。

题记(第14栏): ལྷུ་ལེགས་ཐིག་།——禄勒抄。

注:禄勒实为猴禄勒(ཤེའུ་ལྷུ་ལེགས་)其所抄佛经有法藏 P. t. 1333 - 7; 敦煌市博物馆 Db · t. 0333、1244、1793; 甘肃省图书馆 Gt · t. 0042; 上海图书馆藏上图 158(812609)等。

(四) 上图 161(812612)^{[6]9-10}: ཚོད་པག་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ།།(大乘无量寿宗要经)

麻纸,卷轴装;栏书经文19行,共6栏;抄写1遍,首尾完整,第6栏经文17行,下有尾题和题记。

首题(第1栏): ཨ། ལྷུ་གར་རྒྱུ་དུ་ཨ་པ་རི་མེ་ཏ། ཨ་ཡུར་ན་མ་མ་ཏ་ན་ཡ་སྲུ་ཏ།——梵语名:大乘无量寿宗要经; བོད་རྒྱུ་དུ་ཚོད་པག་དུ་ཕྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ།།——藏语名:大乘无量寿宗要经。

尾题(第6栏): ཨ། ཚོད་པག་དུ་ཕྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ་རྗོགས་སོ།།——大乘无量寿宗要经终。

题记(第6栏): འཛིན་ཉིང་ཚིན་ཐིག་། འཕབ་མེད་ལྷུ་སྲ། ལེང་པེའུ་ཡང་ལྷུ་སྲ། ཅི་ཀེང་སུམ་ལྷུ་སྲ།——曹衡增抄,法旺校,灵报二校,吉刚三校。

注:曹衡增所抄佛经还有:敦煌市博物馆藏 Db · t. 0886、1080、1209、1907; 甘肃省博物馆藏 GM · t. 10564; 甘肃省图书馆藏 Gt · t. 0145 等。

根据所公布的资料来看,上海图书馆藏敦煌古藏文佛经共4件,均为《大乘无量寿宗要经》4件藏卷抄经题记在与法藏、甘藏等敦煌抄经题记比对后,我们发现,这是同一批抄经生所抄,这批藏卷具有很高的资料价值和历史意义。

五、北京大学图书馆藏敦煌古藏文抄经题记^①

北京大学图书馆藏敦煌古藏文佛经抄经题记,就目前所掌握的资料来看,只有图版,今将抄经题记以文字形式公布,方便读者查阅。

(一) 北大 D055V^{[7]210-211}: འཕགས་པ་ཐུང་བྱ་ལྷུ་བཟུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ།།(圣牛角山授记大乘经)

乘经)

麻纸,卷轴装;栏书经文17行,共3栏;抄写1遍,首缺尾全,有校经题记。第1栏左侧叶面字迹模糊。卷子正面为《妙法莲华经》第二十、二十一品内容(略)。

尾题(第3栏): ཨ། འཕགས་པ་ཐུང་བྱ་ལྷུ་བཟུན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ་རྗོགས་སོ།།——圣牛角山授记大乘经终了。

题记(第3栏): ལུ་སྲ། ཨ། བན་དེ་ཡེ་ཤེས་རྒྱལ་བསྐྱེད་ལེ་ཡུལ་དུ་མཆིས་ནས་ལེ་ཡུལ་གྱི་ལྷུང་བཟུན་ཅི་འབྱུང་བའི་རྣམས་གཏན་ལ་འབེབས་པའོ།།——校迄。比丘智胜赴于闐将此于闐一切授记作了审定。

注:北京大学图书馆藏北大 D055V 此卷号是藏经洞出土、已知敦煌古藏文《牛角山授记大乘经》唯一有经名及整理题记的卷子,具有弥足珍贵的史料价值和文献价值^[8]。

(二) 北大 D212^{[7]236}: ཚོད་པག་དུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ།།——大乘无量寿宗要经

麻纸,卷轴装;残片,残存二栏,经文18行,上部边沿残缺,经文不存,第1栏左侧残缺,经文不存,第2栏下有尾题和题记。

尾题(第2栏): ཨ། ཚོད་པག་དུ་ཕྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཚེན་པོའི་མདོ་རྗོགས་སོ།། དགའོ།——大乘无量寿宗要经终。甚喜!

题记(第2栏): ཁོང་ཀོན་ལེན་གྱིས་ཐིག་ཐིག་ལེན་གྱི་ཐིག་།——康国根抄。

注:康国根(ཁོང་ཀོན་ལེན་或ཁོང་ཀོན་ལེན་)所抄敦煌古藏文经卷还有:敦煌市博物馆藏 Db · t. 084、0397、0528、2922; 敦煌研究院藏 Dy · t. 145、153 等。

根据所公布的资料,北京大学图书馆藏敦煌古藏文佛经抄本共有2件,特别是北大 D055V 抄件,就目前掌握的资料来看,是藏经洞出土、已知敦煌古藏文《牛角山授记大乘经》唯一有经名及整理题记的卷子,具有弥足珍贵的史料价值和文献价值。

^① 采自《北京大学图书馆藏敦煌文献》,上海:上海古籍出版社1995年版。

本文对北京、天津、上海、台湾等省市收藏单位所藏、藏经洞出土古藏文写本作了统计和公布,重点对这批写本的抄经生作了梳理和比对,在与此前公布的法藏、甘藏等敦煌抄经题记比对后,我们发现,这是同一批抄经生所抄,首先,这批藏卷均为敦煌藏经洞出土文献;其次,这批抄经题记的刊布,对研究吐蕃时期的抄经规模和抄经生总数的确切统计均有十分珍贵的资料价值;第三,这批资料对吐蕃时期抄经生族群的多民族性提供了历史依据,为中华民族在形成过程中互相学习、相互协作、互动共融的历史进程提供了珍贵资料;第四,这批藏卷中,尤为珍贵的藏品当属北大 D055V 抄件,就目前掌握的资料来看,具有弥足珍贵的史料价值和文献价值,它对于研究古代于阗历史及丝路历史变迁均有很高的价值和意义。

[参考文献]

- [1] 天津艺术博物馆藏敦煌文献 [Z]. 上海: 上海古籍出版社, 1996.
- [2] 张延清. 吐蕃敦煌抄经研究 [M]. 北京: 民族出版社, 2016: 132.
- [3] 钱伯泉. 黑离军及其相关问题 [J]. 敦煌研究, 2003(1).
- [4] 马德. 甘肃省藏敦煌古藏文叙录 [M]. 兰州: 甘肃民族出版社, 2011: 861.
- [5] 上海博物馆藏敦煌吐鲁番文献 [Z]. 上海: 上海古籍出版社, 1993: 310 - 312.
- [6] 上海图书馆藏敦煌吐鲁番文献 [Z]. 上海: 上海古籍出版社, 1999.
- [7] 北京大学图书馆藏敦煌文献 [Z]. 上海: 上海古籍出版社, 1995.
- [8] 张延清. 北京大学图书馆藏敦煌藏文《牛角山授记》译解 [J]. 中国藏学, 2020(3).

A Study on the Inscriptions of Some Scattered Dunhuang Tibetan Scripture Transcription

Zhang Qianyu¹, Zhang Yanqing²

(1. Center for Northwest Ethnic Minority Studies, Lanzhou University, Lanzhou, Gansu 730000, China;

2. China Tibetology Research Center, Sichuan University, Chengdu, Sichuan 610064, China)

Keywords: Dunhuang; Ancient Tibetan Sutras; Inscriptions of Sutras Transcriptions

Abstract: Buddhist thought was introduced into China through the Silk Road in the period of Han Dynasties. During the period of the operation of the Silk Road, Tubo regime vigorously promoted Buddhism, the copying of Buddhist scriptures became more and more popular along the Ancient Tang - Bo Road and the Silk Road. Until now the most collection units at home and abroad have published their Dunhuang ancient Tibetan Buddhist scriptures in the form of texts or pictures. However, there are only a limit number of scriptures and they are relatively scattered that brings certain restrictions for browsing and studying. This paper will focus on those Dunhuang ancient Tibetan Buddhist scriptures collected by the collection units of Chinese mainland and Taiwan region, label these and related scriptures with volume numbers and make it easier to cunct, browse and study.

[责任编辑: 刘乃秀]

[责任校对: 张 阳]